Europees Parlement
2014-2019

Commissie regionale ontwikkeling

2017/2084(INI)

8.12.2017

ADVIES

van de Commissie regionale ontwikkeling

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

inzake versnelling van de innovatie op het gebied van schone energie
(2017/2084(INI))

Rapporteur voor advies: Monika Smolková

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie regionale ontwikkeling verzoekt de bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. wijst erop dat artikel 8 van de verordening gemeenschappelijke bepalingen (GB-verordening) het volgende bepaalt: "De doelstellingen van de ESI-fondsen worden nagestreefd in overeenstemming met het beginsel van duurzame ontwikkeling", met de doelstelling van de EU om de kwaliteit van het milieu te behouden, beschermen en verbeteren, en met haar beloftes in het kader van de Overeenkomst van Parijs; benadrukt in dat verband de noodzaak van een grotere coherentie tussen het sectorale en het financieringsbeleid van de EU; dringt er bij de Commissie op aan om lidstaten, regio's en maatschappelijke organisaties te betrekken en een actieve rol te geven bij de ontwikkeling en uitvoering van specifieke maatregelen;

2. wijst erop dat de partnerschapsovereenkomsten en -programma’s die onder de GB-verordening vallen, gericht zijn op het bevorderen van een efficiënt gebruik van hulpbronnen en de beperking en aanpassing aan de klimaatverandering, en de horizontale beginselen van partnerschap, meerlagig bestuur, non-discriminatie en gelijkheid van vrouwen en mannen;

3. wijst erop dat de Europese structuur-en investeringsfondsen (ESI-fondsen) grote kansen bieden voor innovaties op energiegebied en de marktinvoering daarvan en op deze wijze een belangrijke rol kunnen spelen bij de energietransitie in Europa; verneemt met instemming het voornemen van de Commissie om doelgerichte financieringsinstrumenten op te stellen om het juiste evenwicht tussen subsidies en financiële instrumenten te bereiken, en onderstreept dat publiek-private partnerschappen en gemeenschappelijke ondernemingen op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en innovatie investeringen van de private sector in schone energie kunnen aantrekken; benadrukt dat de ESI-fondsen meer steun moeten verlenen aan regio's en steden met betrekking tot de energietransitie; wijst er in het bijzonder op dat meer steun en economische middelen beschikbaar moeten worden gesteld voor de uitvoering van lokale programma’s voor energie-efficiëntie; verzoekt de lidstaten en de Commissie te stoppen met directe of indirecte steun voor verstorende of voor het milieu schadelijke subsidies, om de financieringsstromen te verschuiven naar onderzoek naar schone energie; wijst op de belofte in het kader van de EU 2020-strategie om voorrang te geven aan energie-efficiëntie en duurzame initiatieven;

4. wijst op de algemene vooruitgang van de tenuitvoerlegging van de Europa 2020-doelstelllingen voor wat betreft de omschakeling naar hernieuwbare energie, maar onderstreept dat de resultaten tussen de verschillende lidstaten sterk verschillen; benadrukt dat verhoogde investeringen in schone-energiegerelateerde wetenschappelijke inspanningen kunnen bijdragen aan het bereiken van gestelde doelen en aan het opleveren van tastbare resultaten; wijst erop dat bindende normen en doelstellingen het potentieel hebben klimaatverandering en milieuproblemen aan te pakken, een duurzame continuïteit van voorzieningen te waarborgen en het concurrentievoordeel van de EU in klimaatvriendelijke energietechnologieën te handhaven; onderstreept dat het grootste deel van de momenteel gebruikte schone-energietechnologieën (bijvoorbeeld wind, zonne-energie) sterk afhankelijk is van variabele natuurlijke factoren die de stabiliteit

van de energievoorziening in afzonderlijke regio's of zelfs de lidstaten in gevaar kunnen brengen en dringt er daarom op aan dat er voldoende aandacht wordt besteed aan de interconnectiviteit van de elektriciteitsnetwerken, balans in de stroomreserve, opslag en andere noodzakelijke maatregelen om de gemeenschappelijke energiemarkt volledig te laten functioneren; dringt erop aan bij investeringen in zowel onderzoek als innovatieve projecten vooral de focus te leggen op coöperaties voor hernieuwbare energie, initiatieven voor de decentralisatie en zelfopwekking van hernieuwbare energie, en voor innovatieve acties van kmo's; wijst verder op het belang om het territoriale evenwicht in de Europese Unie te handhaven en om intensievere steun te verlenen aan regio's en steden die in dit opzicht minder ontwikkeld zijn;

5. is van mening dat de op slimme specialisering gerichte benadering (die is gekozen in het herziene cohesiebeleid voor 2014-2020 en heeft geleid tot meer dan 120 onderzoeks- en innovatiestrategieën voor slimme specialisering) verder moet worden ontwikkeld; moedigt in dit verband ook het aangaan van interregionale partnerschappen, o.a. voor energie, aan, met speciale aandacht voor grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten; benadrukt de noodzaak om de informatie voor begunstigden op lokaal en regionaal niveau te verbeteren om ervoor te zorgen dat kleine en middelgrote ondernemingen die actief zijn op dit gebied, evenals jonge ondernemers, zo goed mogelijk bij deze aanpak betrokken worden, alsook de noodzaak van samenwerking met universiteiten om ervoor te zorgen dat innovatieve oplossingen zo snel mogelijk worden toegepast; benadrukt dat het voortdurende en versterkte cohesiebeleid nodig is voor de periode na 2020 om de EU-doelstellingen inzake schone energie te bereiken;

6. wijst op de bijzondere eigenschappen en troeven die sommige gebieden, zoals de ultraperifere regio's, voor innovatie op het gebied van schone energie te bieden hebben; onderstreept in dit verband dat extra ondersteuning nodig is voor minder ontwikkelde, meer afgelegen en plattelandsgebieden om de convergentie van energie voor alle regio's van de EU te waarborgen;

7. wijst op het belang van een multidisciplinaire en technologieneutrale aanpak van onderop, waarbij alle relevante belanghebbenden – lokale, regionale en nationale overheden, universiteiten en kmo's – betrokken worden, met het oog op de bevordering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie, in termen van zowel technologie als partnerschappen onder auspiciën van de Europese Innovatieraad, die kan bijdragen met innovatieve producten, met name via start- en opschalingsmaatregelen voor kmo's; benadrukt dat, om een succesvolle energietransitie te waarborgen, de regionale en lokale overheden en de belanghebbende partijen, ook kleinere, vanaf een vroeg stadium betrokken moeten worden bij de beleidsvorming;

8. is bezorgd over de verscheidenheid en de complexiteit van de bestaande financiële instrumenten (Horizon 2020, ESI-fondsen, Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling, Europees Fonds voor strategische investeringen enz.), die als extra instrument kunnen worden ingezet, maar enkel in sectoren waarvoor is aangetoond dat zij geschikter zijn om de cohesiebeleidsdoelstellingen te verwezenlijken dan subsidies, wil dat er stappen worden ondernomen om deze instrumenten te vereenvoudigen en te coördineren, om lokale overheden en kleine projectontwikkelaars gemakkelijker toegang te geven tot financieringsbronnen, en aldus bij te dragen aan de algemene

economische, sociale en territoriale cohesie; benadrukt dat de instrumenten afgestemd moeten worden op de specifieke behoeften van de verschillende regio’s; wijst erop dat, om synergieën te vergroten en de complementariteit van de EU-fondsen te beperken, het éénloketsysteem voor advies en het Europees investeringsprojectenportaal verder moeten worden ontwikkeld, met als doel potentiële investeerders te wijzen op geschikte financieringsinstrumenten; onderstreept dat de vereenvoudiging en gebruikmaking van EU-financieringsinstrumenten alleen door het stimuleren van particuliere investeringen niet voldoende zal zijn, en dat EU-overheidsfinanciering nodig zal zijn om de noodzakelijke en ambitieuze infrastructuurprojecten te dekken, gezien de moeilijke toegang tot financiële instrumenten en de complexiteit van de procedures, die door de begunstigden als grootste problemen worden genoemd; merkt op dat er voor het gebruik van financiële instrumenten geen verplicht doel zou moeten zijn in het cohesiebeleid na 2020; steunt het idee om in het cohesiebeleid na 2020 de aan het klimaat gerelateerde uitgaven te verhogen;

9. onderstreept dat er behoefte is aan een stabiel, duurzaam, transparant en voorspelbaar regelgevingskader voor de ontwikkeling van innovatieve projecten met een thematische en geografische toewijzing van middelen en het rechtstreekser verspreiden van innovaties richting burgers; is van mening dat de lidstaten een belangrijke rol spelen op het gebied van de energietransitie en benadrukt de noodzaak om op energietransitie gerichte onderzoeken en innovatiemaatregelen op EU-niveau te coördineren om de energiedoelstellingen van de EU te halen; benadrukt dat meer inspanningen geleverd moeten worden voor de transitie van minder ontwikkelde regio's, zodat zij de mogelijkheden van schone energie en circulaire economie kunnen benutten, teneinde een vlotte cohesie te waarborgen; spoort de lidstaten aan toe te treden tot het Mission Innovation-initiatief en hun uitgaven voor onderzoek te verhogen; is van oordeel dat de toekomstige planning van de ESI-fondsen beter geïntegreerd zou moeten worden in de nationale energie- en klimaatplannen voor 2030;

10. is van mening dat de stedelijke agenda voor de EU een belangrijk instrument is om steden te activeren en ook de energietransitie in de EU te bevorderen, en benadrukt de noodzaak van stimuleringsmaatregelen voor innovatie op het gebied van de energie-efficiëntie van gebouwen, om het energieverbruik in 2050 tot een minimum te beperken; vraagt om een flexibele aanpak op maat bij de tenuitvoerlegging van de stedelijke agenda, met daarbij stimulansen en begeleiding om de mogelijkheden van de steden volledig te benutten; merkt op dat regio's en stedelijke gebieden het meest geschikt zijn voor het testen en ten uitvoer leggen van geïntegreerde energieoplossingen die direct met burgers verband houden; is van mening dat de synergieën in het EU-beleid zouden moeten worden versterkt door een uniforme en consistente houding van de EU ten aanzien van antidumpingmaatregelen om ervoor te zorgen dat de productie-industrie optimaal van de energietransitie gebruikmaakt;

11. verwelkomt de komende herziening van de richtlijn energieprestatie van gebouwen, maar roept niettemin de lidstaten op om meer activiteiten te lanceren ter verbetering van de voorwaarden voor energiearme huishoudens; ziet verbeterde energie-efficiëntie als een kans om nieuwe banen te creëren, met name in de bouwsector; raadt daarom aan om de bio-economie te stimuleren, vooral onder jonge ondernemers die in de sector actief zijn;

12. onderstreept de noodzaak om het investeringsplan voor Europa voor het financieren van kmo's zo veel mogelijk uit te breiden en aan hun behoeften aan te passen;

13. gelooft dat de burger in de energietransitie centraal zou moeten staan en dat een meer gedecentraliseerd, van onderaf, gebruikersgericht energiesysteem, waaraan consumenten, lokale energie-gemeenschappen, steden en start-ups kunnen deelnemen en waarin deze toekomstige ontwikkelingen en innovaties gepromoot worden, een aanjager is voor innovatie; steunt daarom inspanningen om het technologisch onderwijs aan kinderen en jongeren in de EU te ondersteunen en te harmoniseren; wijst op het belang van bestuurlijke capaciteit en bekendheid bij burgers over de einddoelen van de omschakeling naar schone energie en de mogelijkheden van betrokkenheid daarbij;

14. onderstreept het belang van het opsporen en aanpakken van buitensporige bureaucratie en oneerlijke marktpraktijken, gezien hun negatieve gevolgen in een vroeg stadium van revolutionaire nieuwe technologieën;

15. erkent de vitale rol van regio's, steden en plaatsen om het eigendom van de energietransitie wereldwijdte bevorderen en aan klimaat en energie gerelateerde innovatie van onderaf aan te moedigen; roept derhalve op om dezelfde milieukwaliteitsnormen toe te passen op alle energietechnologieën die op de EU-markt binnenkomen; spreekt zijn bezorgdheid uit met betrekking tot het behoud van stedelijke groengebieden.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE MEDEADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	7.12.2017
Uitslag eindstemming	+: 30 –: 1 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Pascal Arimont, Victor Boştinaru, Andrea Cozzolino, Rosa D'Amato, John Flack, Michela Giuffrida, Krzysztof Hetman, Ivan Jakovčić, Constanze Krehl, Iskra Mihaylova, Andrey Novakov, Konstantinos Papadakis, Stanislav Polčák, Fernando Ruas, Monika Smolková, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Ángela Vallina, Monika Vana, Matthijs van Miltenburg, Lambert van Nistelrooij, Derek Vaughan, Kerstin Westphal, Joachim Zeller
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Viorica Dăncilă, Andor Deli, Tunne Kelam, Norica Nicolai, Bronis Ropė, Claudia Schmidt, Milan Zver

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING
IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

30	+
ALDE	Ivan Jakovčić, Iskra Mihaylova, Matthijs van Miltenburg, Norica Nicolai
ECR	John Flack, Ruža Tomašić
EFDD	Rosa D'Amato
GUE/NGL	Ángela Vallina
PPE	Pascal Arimont, Andor Deli, Krzysztof Hetman, Tunne Kelam, Lambert van Nistelrooij, Andrey Novakov, Stanislav Polčák, Fernando Ruas, Claudia Schmidt, Ramón Luis Valcárcel Siso, Joachim Zeller, Milan Zver
S&D	Victor Boştinaru, Andrea Cozzolino, Viorica Dăncilă, Michela Giuffrida, Constanze Krehl, Monika Smolková, Derek Vaughan, Kerstin Westphal
VERTS/ALE	Bronis Ropė, Monika Vana

1	-
NI	Konstantinos Papadakis

0	0

Verklaring van de gebruikte tekens:
+ : voor
- : tegen
0 : onthouding